

Pensjonistforbundets kommentarer til Finanstilsynets høringsnotat av 3. juli 2019

Pensjonsforum 30. august 2019

Thorstein Øverland

Viktigste tiltak må være å sørge for at kundenes penger faktisk blir utbetalt til kundene

- Vår gjennomgang av regnskaper og kontoutskrifter viste at kundene får sin riktige andel av avkastningsoverskuddene, men det meste blir aldri utbetalt!
- Vi skrev en rapport om det i april 2019, som er behandlet i Finanstilsynets utkast til høringsnotat
- Tilsynet avviser her vårt forslag til hvordan pengene kan utbetales, men foreslår i stedet en annen løsning
- Hvilke konsekvenser har tilsynets forslag?

Dagens regler: Det meste av avkastningsoverskuddet på fripoliser skal gå til kundene

- Overskuddet skal føres slik:
 - 80 % til kundene som økning av pensjonsytelsene og 20 % til livselskapet
eller
 - 100 % til kundenes overskuddskonto, som kalles tilleggsavsetninger (t.a.)
- T.a. er betingede kundemidler, som skal benyttes til et pensjonstillegg fra 67 år
- Det er kundene som bærer risikoen for tap av t.a., og derfor får ikke livselskapet 20 % her

Hvordan blir tilleggsavsetningene omgjort til pensjon?

- Norge har valgt sin egen metode: Dobbelt utsettelse
 - Først oppløses et svært lite beløp fra t.a. hvert år – så lite at det fortsatt står 52 % igjen av t.a. ved fylte 85 år og 20 % ved fylte 100 år
 - Deretter benyttes dette beløpet til å kjøpe en ny pensjonsforsikring hvert år
- Det begynner smått: Ved 68 år utbetales en tilleggspensjon på $1/600$ av t.a.
- Ved 69 år legges til enda en liten pensjonsforsikring, osv

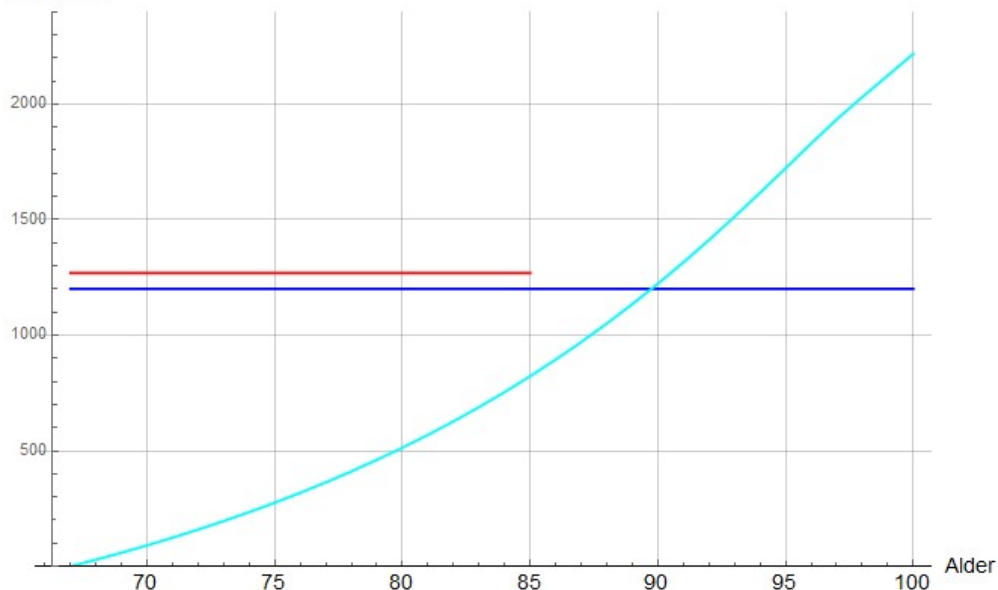
Pensjonistforbundet har foreslått to alternative metoder

- Vårt utgangspunkt: Kundenes penger må utbetales mens de er pensjonister
- Alt. 1: Hele t.a. omgjøres til pensjonsforsikring fra 67 år, slik kundene er blitt forespeilet og alle har forventet
- Alt. 2: Hvis ikke det er mulig, må t.a. utbetales direkte som en overskuddsandel, med $1/18$ hvert år fra 67 til 85 år, som er gjennomsnittlig tid som pensjonist

Vi har beregnet årlige utbetalinger fra de tre metodene

Gjeldende regel for maks TA: Ytelse
TA 12 % ved 67 år

Ytelse fra
omdannet TA

Forutsetning for beregningene:
Ingen økning/reduksjon av t.a. som
følge av over-/underskudd etter 67 år

- Livrente (Utbetaling over 18 år)
- Annuitet 18 år (Pensjon fra 67 år)
- Gjeldende (Dobbelt utsettelse)

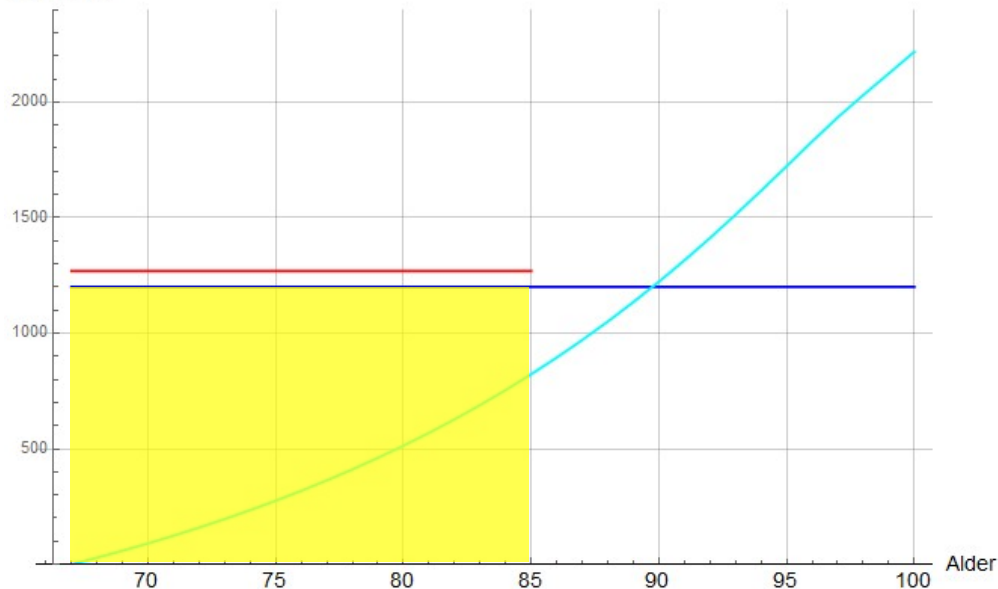
Denne og øvrige beregninger
er utført av Pål Lillevold i
Aktuarfirmaet Lillevold & Partners

Vi har beregnet årlige utbetalinger fra de tre metodene

Gjeldende regel for maks TA: Ytelse

TA 12 % ved 67 år

Ytelse fra
omdannet TA

Forutsetning for beregningene:

Ingen økning/reduksjon av t.a. som følge av over-/underskudd etter 67 år

- Livrente (Utbetaling over 18 år)
- Annuitet 18 år (Pensjon fra 67 år)
- Gjeldende (Dobbelt utsettelse)

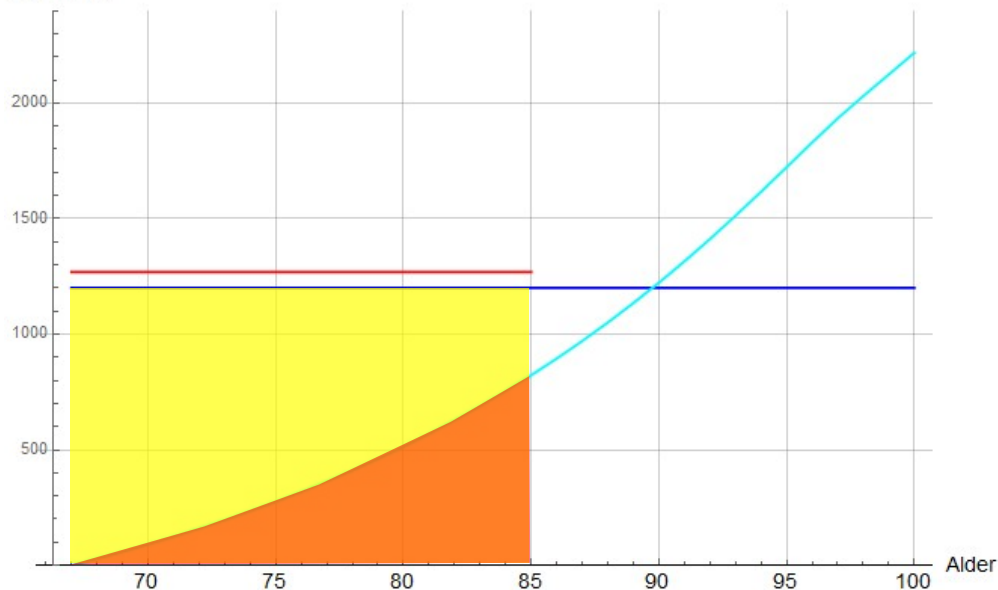
Denne og øvrige beregninger er utført av Pål Lillevold i Aktuarfirmaet Lillevold & Partners

Vi har beregnet årlige utbetalinger fra de tre metodene

Gjeldende regel for maks TA: Ytelse

TA 12 % ved 67 år

Ytelse fra
omdannet TA

Forutsetning for beregningene:

Ingen økning/reduksjon av t.a. som følge av over-/underskudd etter 67 år

- Livrente (Utbetaling over 18 år)
- Annuitet 18 år (Pensjon fra 67 år)
- Gjeldende (Dobbelt utsettelse)

Denne og øvrige beregninger er utført av Pål Lillevold i Aktuarfirmaet Lillevold & Partners

Finanstilsynet vil innføre maksimumsgrenser for t.a. på ulike alderstrinn

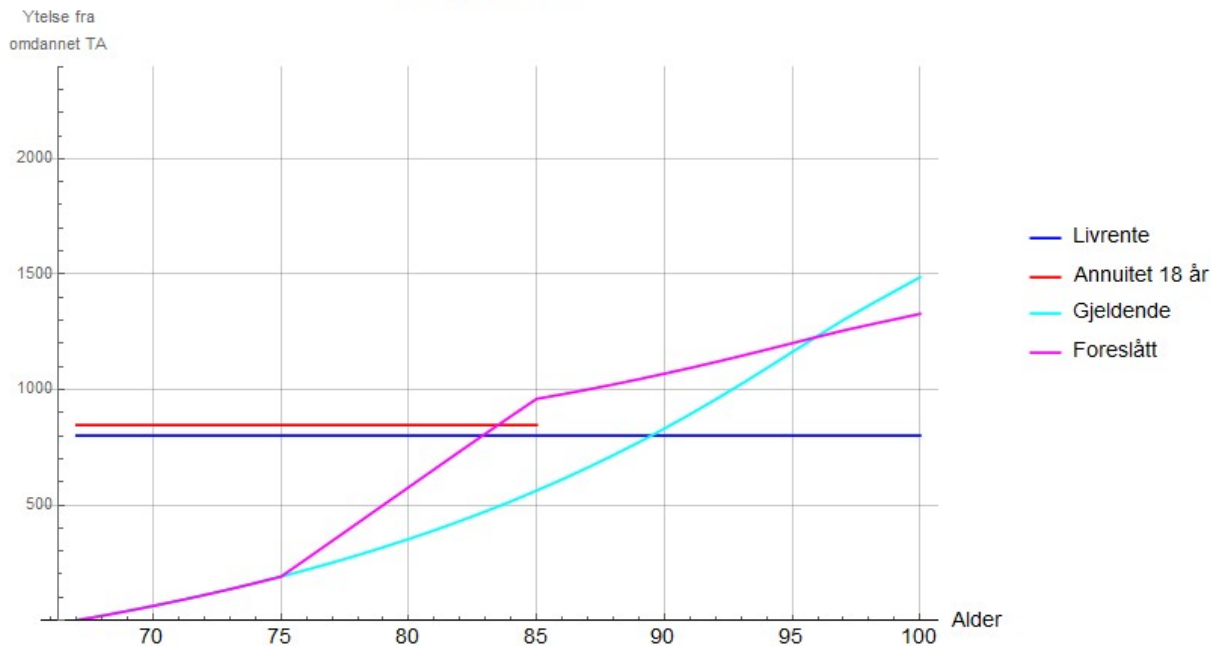
Utgangspunktet er at t.a. kan være maks 12 % av premiereserven ved 67 år, og grensen faller med 0,5 %poeng hvert år til 3 % ved 85 år. Deretter 3 %.

TA ved 67 år	Alder når foreslått maks TA får virkning
3 %	85 år
4 %	83 år
6 %	79 år
8 %	75 år
10 %	71 år
12 %	67 år

(Gj.snittlig t.a. er i dag 4 % for fripoliser)

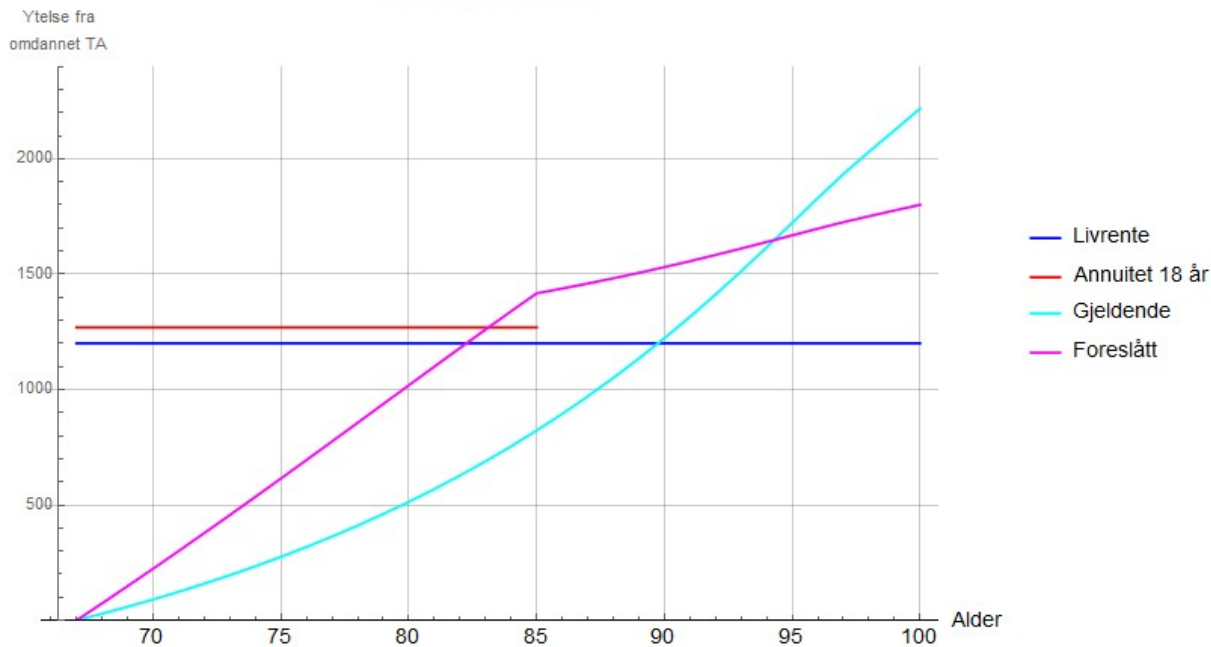
Ved 8 % t.a.: Raskere utbetaling fra 75 år

Gjeldende vs. foreslått regel for maks TA: Ytelse
TA 8 % ved 67 år

Ved 12 % t.a.: Raskere utbetaling fra 67 år

Gjeldende vs. foreslått regel for maks TA: Ytelse
TA 12 % ved 67 år

Hvorfor ble Pensjonistforbundets to forslag avvist?

Finanstilsynets begrunnelse:

- Å benytte hele t.a. til økt pensjonsforsikring fra 67 år fratar livselskapene nødvendig bufferkapital i utbetalingsperioden
 - *Har Finanstilsynet rett til å ta penger fra pensjonistene fordi livselskapenes eiere trenger dem mer?*
- Å betale ut t.a. i rater direkte til fripolisekundene «representerer et klart brudd på gjeldende regler for oppregulering av ytelsesbasert pensjon»
 - *Men det er jo hele poenget med å endre reglene...*

Hvem har bestemt at kundene ikke skal få pengene sine mens de er pensjonister?

- Vi har aldri sett en beskrivelse av at t.a. skal omgjøres med dobbelt utsettelse av utbetalingene
- Tvert imot: Banklovkommisjonen og Finansdepartementet fortalte i et høringsnotat i 2011 at en økning av t.a. ikke vil bety så mye for fripolisekundene fordi pensjonsytelsene vil økes ved uttak av pensjon på samme måte som når overskuddet straks ble omregnet til pensjon

Det gjelder store beløp

- Livselskapene forvalter fripoliser for 300 mrd kr. Fremtidige overskudd kommer til å gå til tilleggsavsetninger, som øker til 12 %, dvs 36 mrd kr.
- For den enkelte kunde betyr det at 12 % økning i årlig pensjon kommer sent eller aldri

Her står saken nå:

- Loven sier at fripolisekundene skal ha minst 80 % av avkastningsoverskuddet
- Finanstilsynet foreslår en forskrift som
 - gir en gj.sn. fripolisekunde mellom 25 % og 46 % av overskuddet
 - som først utbetales mot slutten av tiden som pensjonist
- Er politikerne enig i at det er greit å halvere kundenes andel av overskuddet, og på denne måten?
- Er det greit å redusere risikoen for livselskapenes eiere på bekostning av pensjonen til kundene?

Andre forslag fra Finanstilsynet - 1

- Et felles bufferfond
 - Opp til 24 % av premiereserven ved 67 år
 - Nedtrappingsregler som for t.a. x 2
 - Bra med nedtrappingsregler for all bufferkapital
 - men reglene er fortsatt uakseptable
 - Hvordan vil livselskapene tilpasse seg et felles bufferfond?
- Livselskapene skal få 20 % også av tilleggsavsetningene
 - Hvorfor skal selskapene få betalt når kundene bærer risikoen?
- Tilleggsavsetningene skal også dekke negativ avkastning

Andre forslag fra Finanstilsynet - 2

Kundene kan kreve at utbetalingstiden på små forsikringer settes ned til det antall år som er nødvendig for at årlig pensjon blir mellom 0,5 og 1 G (G = ca 100.000 kr)

- Når dette blir en opphørende ytelse, vil kundene få utbetalt både t.a. og premiereserven!
- Det kan dreie seg om mye penger: Ved 85 år står fortsatt mellom 72 % og 85 % av kapitalen fra t.a. igjen i livselskapet.
- Kan være et godt alternativ, forutsatt at dette er kundenes valg
- Det bør også være tillatt å gå over til opphørende ytelser for større fripoliser, f eks med utbetaling frem til 85 år

Selv med nye maks.grenser vil det meste av t.a. fortsatt stå igjen i livselskapet i mange år

Gjeldende vs. foreslått regel for maks TA: Ytelse
TA 12 % ved 67 år

Gjenstående av
opprinnelig TA
(normert til 100)

